

Editör'den

1844 El Yazmaları'nda Marx şöyle demektedir: “Doğa bilimleri büyük bir etkinlik göstermiş ve gittikçe büyüyen gereçler yığını biriktirmişlerdir. Ama onlar felsefeye ne kadar uzaksa felsefe de onlardan o kadar uzak kalmıştır. Bir anlık birleşmeleri sadece bir hayaldi. Birleşme isteği vardı, ama birleşme yolu yoktu. (...) Ama doğa bilimleri endüstri yoluyla pratikte insan hayatına sızmış ve insan hayatında dönüşümler yaratmıştır; insanlıktan uzaklaştırmayı doğrudan doğruya doruğuna vardığı halde aynı zamanda insanın kurtuluşunu da hazırlamıştır”. Felsefeyle bilimin arasında bir yarık olduğu müddetçe insanlık kendisini ebediyen kaybetmekle kurtuluş arasında kurulmuş bir sarkaç misali salınımına devam etmeye yazgılıdır. Tam da bu salınım yüzünden, Dickens'ın müthiş ifadeleriyle, çağımız zamanların en iyisi ve zamanların en kötüsü; akıl ve budalalık; inanç ve inançsızlık; ışık mevsimi ve karanlık mevsimi umut baharı ve üzüntü mevsimidir. Bu salınım ve yazgı (ve dahi bu metaforik anlatım) kimilerine ‘romantik’ ve ‘derin’ gelse de esasında insanların hayatlarına mal olmaktadır ve insanlık henüz birbirleriyle yakından ilişkili iki büyük ayıbını ortadan kaldırmamış durumdadır: Cehalet ve açlık.

Cehaletin ilacı bellidir. 20. yüzyılın bilime rağmen felsefe yapılamayacak bir çağ olarak nitelendirilmesi, özünde şüphe götürmez bir tespittir. Ancak, bilimin ve / veya felsefenin böylesi bir çağdaki konumlandırılışı farklı düşünsel patikalara yol açacak denli ayırıcıdır. Bilim hakkında konuştuğunda / düşündüğünde “bilimlere karşı değil, onlar için ve onların özsel doğası hakkında berrak bir fikir sahibi olmak için” konuştuğunu / düşündüğünü ifade eden ve ‘Varlığın anlamı problemi’ ile yola çıkarken bir epistemolojisinin olmaması üzerinden eleştirilebilecek olan Martin Heidegger'in şu ifadeleri üzerine düşünölmeye değerdir: “Araştırmacılar, öğretmenler ve öğrenciler topluluğunun varoluşu bilimin egemenliği altındadır. Varoluşumuzun temellerinde, özünde neler oluyor ki, bilim artık tutkumuz haline geldi?” Bu ifadeler bilime karşı bir cephe açmaya değil, bilimi düşünmeye, yani bilimle felsefe arasındaki yarığı kapatmaya dönük bir çağrıdır.

Bu çağrı, Possible'nin daimî çağrısıdır.